

FILOSOFI i PRAKSIS

FILOSOFI i PRAKSIS er målrettet folkeskolens ældste klasser, efter-, ungdoms- og friskoler. Materialet vil også kunne anvendes i gymnasiet/HF, på højskoler, VUC, professions-skoler etc.

FILOSOFI i PRAKSIS tilbyder metoder til at filosofere over mangfoldige emner. Der lægges op til systematisk analyse og en kreativ og innovativ samarbejdsform. Materialet kan anvendes differentieret.

FILOSOFI i PRAKSIS består af en indføring i filosofi samt fire filosofimetoder. Hver filosofimethode kan anvendes selvstændigt. De fleste afsnit vil også kunne læses og anvendes selvstændigt. Dog tilrådes det at indlede arbejdet med Filosofimethode 1, 2 og 3 med en gennemgang af det indførende afsnit *FILOSOFI INTRO*. Nogle afsnit har sværhedsgraden Niveau 2, hvilket betyder over grundskoleniveau.

FILOSOFI i PRAKSIS er en arbejdsbog/elevbog. Materialet er udformet således, at eleven kan finde vejledning og inspiration i bogen i takt med at opgaverne løses, også på tværs af filosofimetoderne.

Læreren behøver ikke at have forkundskaber i filosofi for at kunne anvende FILOSOFI i PRAKSIS. Hvor grundigt læreren skal gennemgå de forskellige oplægs- og metodeafsnit med eleverne, inden opgaverne påbegyndes, vil afhænge af elevernes faglige niveau.

På www.forlagetx.dk findes forslag til anvendelse af de enkelte filosofimetoder, didaktiske overvejelser, beskrivelser af FILOSOFI i PRAKSIS i forhold til folkeskolens fælles mål, eksamensspørgsmål til 9. kl. m.m.

Den græske filosof Platon (427-347 f.Kr.) tages i anvendelse i FILOSOFI i PRAKSIS. Filosofimetoderne er inspireret af Platons egen arbejdsform og undervejs i bogen danner Platons filosofi, og de problemstillinger han skrev om, grundlag for diskussion og refleksion i en nutidig kontekst. Platon betegnes som fader til Vestens filosofi og omtales også ofte som den mest indflydelsesrige filosof gennem tiderne.

INDHOLDSFORTEGNELSE

FILOSOFI INTRO

Hvorfor filosofi? Hvorfor Platon?		7
Filosofi – spørgsmålets metode	OPLÆG	8
Hvad er filosofi? / afslutningsopgave	OPGAVE	10
Sokrates	OPLÆG	11
Platon	OPLÆG	14
Kender du "sådan én"?	OPGAVE	15
Viden eller tro?	OPLÆG Niveau 2	16
Religion, filosofi og videnskab	OPLÆG Niveau 2	18

Filosofimetode 1

IDÉPYRAMIDEN

Platons idé lære	OPLÆG	23
IDÉPYRAMIDEN	METODE	25
7 forslag til din Idépyramide: <i>Økologi, demokrati, cirklen som symbol, Nelson Mandela, biologi, karate og TV</i>	OPGAVE	26
Vejledning til IDÉPYRAMIDEN's punkter <i>Idé, formel, lovmæssighed, naturlov, ideal, begreb, billede, symbol, logo, ordsprog, kunst, ord, fysisk ting, person, sportsgren, videnskab og opfindelse</i>	METODE	28

Filosofimetode 2

BEGREBSANALYSE

Hvad er et begreb?	OPLÆG	39
Platons begrebsanalyse	OPLÆG	40
12 punkter til en begrebsanalyse	METODE	41
3 begreber at arbejde med: <i>Lykke, skønhed og retfærdighed</i>	OPGAVE	42
Kærlighed og had	OPLÆG	45
Hvad er kærlighed og had?:	OPGAVE	45
- "Den eneste ene"	46
- Forelskelse	47
- Jalousi	49
- Holde af eller holde om?	49
- At give og modtage	50
- Forskellige slags kærlighed?	51
- Kærlighed til visdom	53
- Kærlighed – krop, følelser og tanker	54
- Kærligheden og hadet	55
- En mulig konklusion	56
Platons kærlighed	OPLÆG Niveau 2	58
Opgave til Platons kærlighed	OPGAVE Niveau 2	59

ETIK

Filosofimetode 3

Hvad er etik?	OPLÆG	63
Etik er begrundelse – 5 krav	METODE	65
En fremgangsmåde til etik	METODE	66
Etiske problemstillinger:	OPGAVE	67
- Hvem skal man hjælpe?		68
- Fører mere viden til bedre handlinger?		70
- Optimist eller pessimist?		72
- Er det godt at have idoler?		73
- Har du valgt dine egne værdier?		75
- Evner og pligt (Platons idealstat)		76
- Hvad er samvittighed?		79
- Din etik		81
Platons hulebillede	OPLÆG	82
Opgave til Platons hulebillede	OPGAVE	83
4 etikformer	OPLÆG Niveau 2	85
Regeletik	OPLÆG Niveau 2	86
Opgave A-E	OPGAVE Niveau 2	87
Sindelagsetik	OPLÆG Niveau 2	88
Opgave A-E	OPGAVE Niveau 2	89
Konsekvensetik	OPLÆG Niveau 2	90
Opgave A-E	OPGAVE Niveau 2	91
Dialogetik	OPLÆG Niveau 2	92
Opgave A-E	OPGAVE Niveau 2	94
Opgave F-Q	94

MUSIKPYRAMIDEN

Filosofimetode 4

Musik, kunst og ansvar hos Platon	OPLÆG	99
"Musikteori"	OPLÆG	100
MUSIKPYRAMIDEN	METODE	103
3 opgaveforløb til musik og billeder:	OPGAVE	104
- Stilart, temperament og budskab		104
- Musik og indhold		105
- Musik og billeder		106

Hvorfor filosofi? Hvorfor Platon?

Som elev spørger du måske: *Hvorfor filosofi?* Forhåbentlig vil de førstkommende afsnit, og ikke mindst bogen i sin helhed, besvare dette spørgsmål på en god måde. Men et kort, indledende svar kunne lyde sådan: *Hvad er det? Hvorfor det? Hvordan det?* Sådan spørger barnet, videnskabsmanden og filosofen. Sådan spørger mennesket. Vi ønsker at vide, at skabe og leve det bedst mulige liv. For at muliggøre så mange af vores mål som muligt må vi tænke os godt om. Især må vi tænke over, hvad der er *godt, smukt, kærligt, retfærdigt, lykkebringende* m.m. – og når vi gør det, så filosoferer vi.

Måske spørger du også: *Hvorfor Platon?* Platon, som levede for omkring 2400 år siden, regnes for at være grundlæggeren af Vestens filosofi. Platon benævnes også ofte som den største af alle filosoffer. Platon og hans læremester Sokrates har i det hele taget påvirket vor kultur. Der er altså tale om to meget betydningsfulde personer i historien.

I denne bog vil du få kendskab til filosofferne Platon og Sokrates. Du vil komme til at anvende deres måder (metoder) at filosofere på. Du kommer til at prøve kræfter med nogle af de problemstillinger, som Platon påpegede og filosoferede over. Samlet set vil du kunne danne dig et historisk perspektiv på nogle grundlæggende menneskelige og samfundsmæssige problemstillinger – altså nogle, som vi også kender til i dag.

Du behøver naturligvis hverken at tro på Platons verdensopfattelse eller være enig i hans etiske synspunkter for at kunne bruge bogen. Hovedsagen er, at du begrundet dine synspunkter – for derved filosoferer du.